

Danskernes adfærd og holdninger til corona-epidemien

Resultater fra HOPE-projektet
Professor Michael Bang Petersen
Professor Andreas Roepstorff

21/5/2021

SCHOOL OF BUSINESS AND SOCIAL SCIENCES
AARHUS UNIVERSITET

HOPE

1 HOPE-projektet giver en løbende monitorering af corona-epidemien set med befolkningens øjne

1.1 Baggrund for undersøgelsen

Grundkernen i at håndtere en epidemi er, at befolkningen skal ændre adfærd på centrale områder i deres professionelle og private liv, og de skal gøre det hurtigt. Det er de raskes adfærd i dag, der skaber næste uges smitteudvikling. Er alle grupper i samfundet tilstrækkeligt opmærksomme, føler de sig tilstrækkeligt klædt på, og følger de rent faktisk myndighedernes råd? Disse spørgsmål er afgørende for at stoppe epidemien. I et demokrati kræver det troværdigt politisk lederskab at sikre befolkningens adfærdsændringer. Vi måler derfor også løbende befolkningens bekymringer og deres opbakning til den førte politik. Det er en klassisk samfundsfaglig problemstilling at beskrive og forudsige adfærdsændringer. Vores undersøgelser følger udviklinger i danskernes reaktioner på corona-epidemien på baggrund af vores erfaringer med samfundsvidenskabelig forskning og metode. Det kvantitative datagrundlag for rapporten er indsamlet af Epinion¹. Derudover indeholder rapporten data fra en etnografisk dataindsamling, som bidrager til at nuancere forståelsen af de kvantitative data. Dataindsamlingerne udføres som del af HOPE-projektet (www.hope-project.dk), der er finansieret med 27 millioner kroner af Carlsbergfondet.²

Michael Bang Petersen
Professor, PhD
Department of Political Science
Aarhus University, Denmark

Andreas Roepstorff
Professor, PhD
Interacting Minds Centre
Aarhus University, Denmark

---

¹ Epinion indsamler månedligt data i Danmark, Sverige, Storbritannien, USA, Tyskland, Frankrig, Italien og Ungarn. Der indsamles besvarelser fra omkring 500 repræsentative borgere per land per runde. Denne undersøgelse sætter fokus på holdninger og følelser i forhold til pandemien som en total Krise, herunder tillid til myndigheder, bekymringer omkring krisens konsekvenser og mentalt velbefindende.

² Statistisk analyse af surveydata: Marie Fly Lindholt. Indsamling og analyse af kvalitative interviews: Catrine Sundorf Kristensen, Julie Ziska og Charlotte Nørholm. De kvalitative data er fra fokusgruppintervjuer med henholdsvis tre borgere med kroniske lungesygdomme samt to unge i alderen 18-30 år (N=5). Grundet det begrænsede antal deltagere er den kvalitative data ikke repræsentativ. Analyser af data fra Twitter: Maris Sala og Rebekah Baglini.

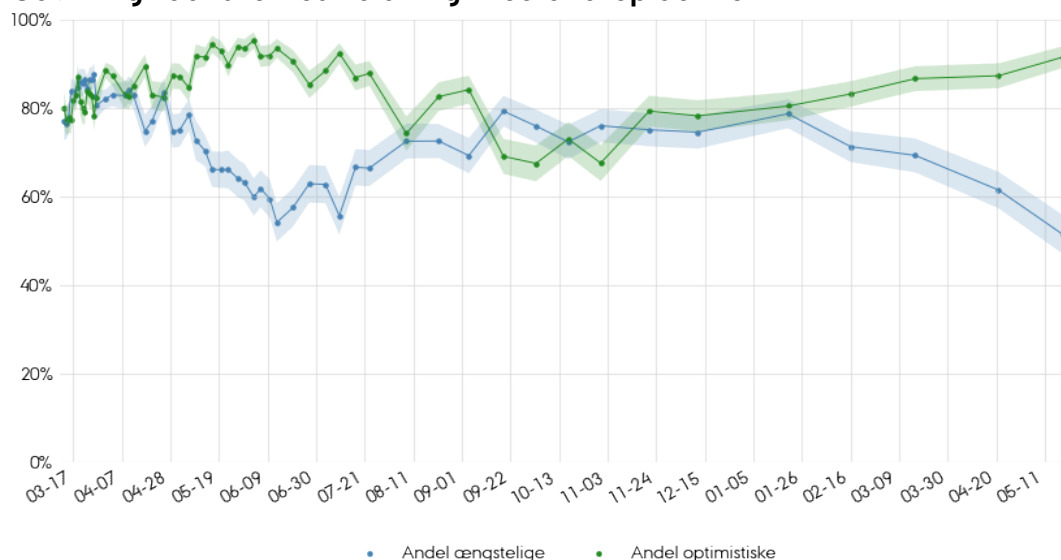
2 Faldende bekymring, generel opbakning og uenighed indenfor demokratiets rammer.

2.1 Hovedresultater fra undersøgelsen - 21. maj 2021

- Rapporten indeholder data til og med d. 19. maj. Den seneste dataindsamling er således foretaget efter beslutningen om at udelade Johnson & Johnson-vaccinen af det danske vaccineprogram, og op til genåbningen d. 21. maj, hvor forsamlingsforbuddet hæves yderligere, elever og studerende på ungdoms-, voksen- og videregående uddannelser kan vende fuldt tilbage, idræts- og kulturliv åbnes yderligere, og hvor fysisk fremmøde på arbejdspladser gradvist normaliseres. Rapporten giver dermed et indblik i, hvordan befolkningen oplever den nuværende situation, hvor samfundet næsten er åbnet helt op igen, og hvor kombinationen af test, vacciner og coronapas muliggør en mere normaliseret hverdag.
- Bekymringen har nået det laveste niveau under hele pandemien, og optimismen er ligeledes på et meget højt niveau (figur 3.1). På trods af den meget lave grad af bekymring er der fortsat høj opbakning til regeringens håndtering (figur 6.1), ligesom der også er stor opbakning til størstedelen af de mulige restriktioner til at stoppe smittespredningen, hvis denne skulle stige (figur 5.1).
- Siden pandemiens start har tilliden til regeringen været svagt faldende over tid (figur 7.1), mens niveauet af social tillid har været på et stabilt og højt niveau under hele pandemien (figur 7.2). Disse udviklinger indikerer, at det under en pandemi er relationen mellem borgere og systemet, der er på spil - og ikke relationen borgere imellem. Yderligere forskning fra HOPE-projektet viser ligeledes, at pandemien øger skepsissen mod det politiske system og endog støtten til brug af vold (<https://psyarxiv.com/ykupt>). Dette har også givet sig udslag i voldelige demonstrationer i en række lande. I Danmark har vi dog i høj grad formået at holde uenighederne indenfor demokratiets rammer. De seneste målinger har dog vist negative udviklinger i retning af øget bekymring for demokratiske rettigheder samt en større andel der oplever at regeringens reaktion har været for vidtgående. Disse negative udviklinger ser imidlertid ud til at være stoppet (figur 8.1). Dette kan være et resultat af den øgede genåbning og dermed en mere normaliseret tilværelse. Men data indikerer også, at befolkningen har reageret på de brede genåbningsaftaler og i højere grad oplever håndteringen som et fælles projekt, hvor "vores land og ledere har stået sammen" (figur 10.1). Trods dette er det fortsat vigtigt at bemærke, at et relativt stort mindretal på ca. 30 % oplever, at regeringens reaktion har været for vidtgående. Dette er relativt højt internationalt (figur 9.1). Men i modsætning til i andre lande giver denne uenighed ikke udslag i decideret opbakning til offentlige protester eller høje niveauer af demokratiske bekymringer (figur 9.1).
- Borgernes trivsel, og særligt de unges trivsel, har været hårdt ramt under pandemien. For første gang i foråret ses nu klare fald i både ensomhed og stress, og dette gælder særligt for de unge (figur 13.1 og 13.2). Dette indikerer, at genåbningen har haft en positiv indvirkning på især unges trivsel. Trivslen er nu på niveau med trivslen på samme tid sidste år. Dette kan indikere, at trivslen for langt de fleste relativt hurtigt normaliseres, trods den lange nedlukning.
- Danskernes vaccinationsvillighed er fortsat på et højt niveau, og er således ikke påvirket af beslutningerne om at udelade AstraZeneca- og Johnson & Johnson-vaccinerne af det danske vaccineprogram (figur 18.1). Data fra Twitter viser dog, at folk opfatter vaccinerne forskelligt. Indlæg om AstraZeneca- og Johnson & Johnson-vaccinerne fokuserer på ord som "sikkerhed", "risici" og "blodpropper", mens indlæg om Pfizer-vaccinen har været af mere praktisk karakter, fx relateret til "levering", "dosis" og "1. og 2. stik" (figur 20.1). Dette underbygges af rapportens kvalitative data, som indikerer, at spørgsmålet om hvorvidt AstraZeneca- og Johnson & Johnson-vaccinerne bør tilbydes gennem en frivillig ordning åbner en kompliceret debat om tillid, sikkerhed og frit valg. Den rammer særligt de unge, og en bekymring er, at der kan være et direkte eller indirekte pres fra arbejdspladser og omgivelser til at tage disse vacciner (20.2).
- Coronapasset står centralt i genåbningen. Analyser af såvel Twitter-data som interviews indikerer, at debatten også her i vid udstrækning handler om praktikaliteter. At eksempelvis frisører, restauratører og andre borgere har ansvaret for at kontrollere passet åbner dog en række udfordringer. Der udtrykkes også bekymring for deling af personlige data som CPR-nummer med fremmede.

3 Bekymringen er på det laveste niveau for hele perioden. Optimismen har været stigende de seneste måneder og er nu på det højeste niveau siden juli 2020.

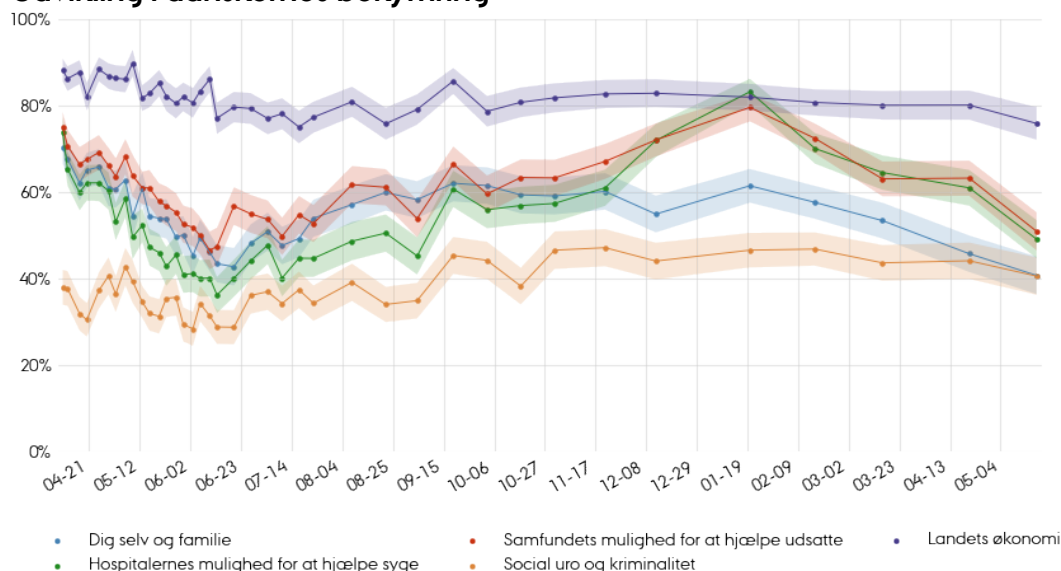
3.1 Udvikling i danskernes holdning til corona-epidemien

Note: N = 31.676. Det skraverede område indikerer 95% konfidensintervaller. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "I nogen grad" eller "I høj grad" til følgende spørgsmål: "I hvilken grad frygter du konsekvenserne af den nuværende situation med corona-virussen?" og "2) I hvilken grad er du optimistisk i forhold til at Danmark indenfor den nærmeste fremtid kan få kontrol over corona-virussen."

4 Siden januar er der sket markante fald i bekymringerne for hospitalernes kapacitet, for mulighed for at hjælpe udsatte samt for sig selv og sin familie. Borgernes bekymring handler primært om landets økonomi.

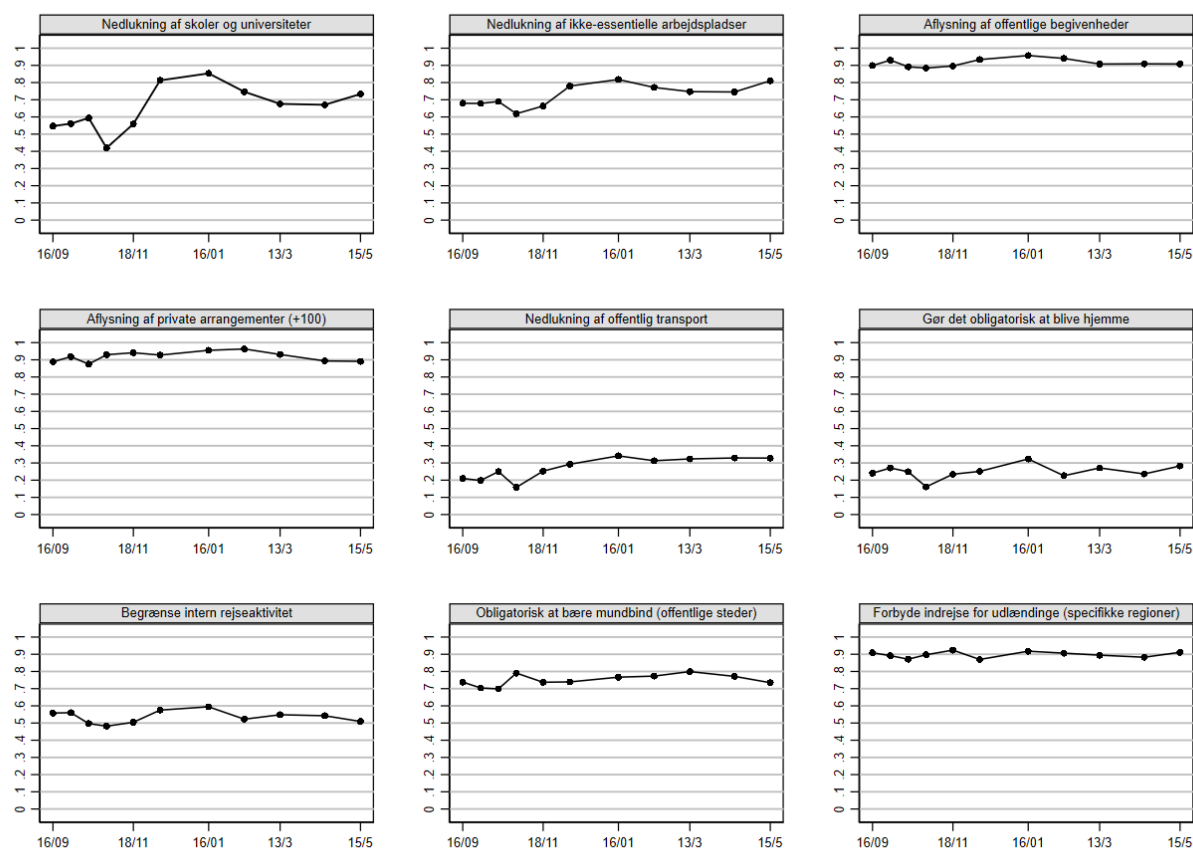
4.1 Udvikling i danskernes bekymring

Note: N = 20.263. Det skraverede område indikerer 95% konfidensintervaller. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "I nogen grad" eller "I høj grad" til følgende spørgsmål: "I hvilken grad er du bekymret for konsekvenserne af corona-virussen... 1) for dig og din familie?, 2) for hospitalernes mulighed for at hjælpe syge?, 3) for samfundets mulighed for at hjælpe de udsatte?, 4) på social uro og kriminalitet?, 5) på landets økonomi?".

5 Der er fortsat stor opbakning til de forskellige mulige tiltag for at stoppe smittespredning. Der er særligt opbakning til aflysning af offentlige begivenheder, aflysning af private arrangementer (+100) samt restriktioner på indrejse fra specifikke regioner. Derudover er der også stor opbakning til brug af mundbind, nedlukning af arbejdspladser samt nedlukninger af skoler og universiteter som mulige tiltag for at begrænse smittespredning.

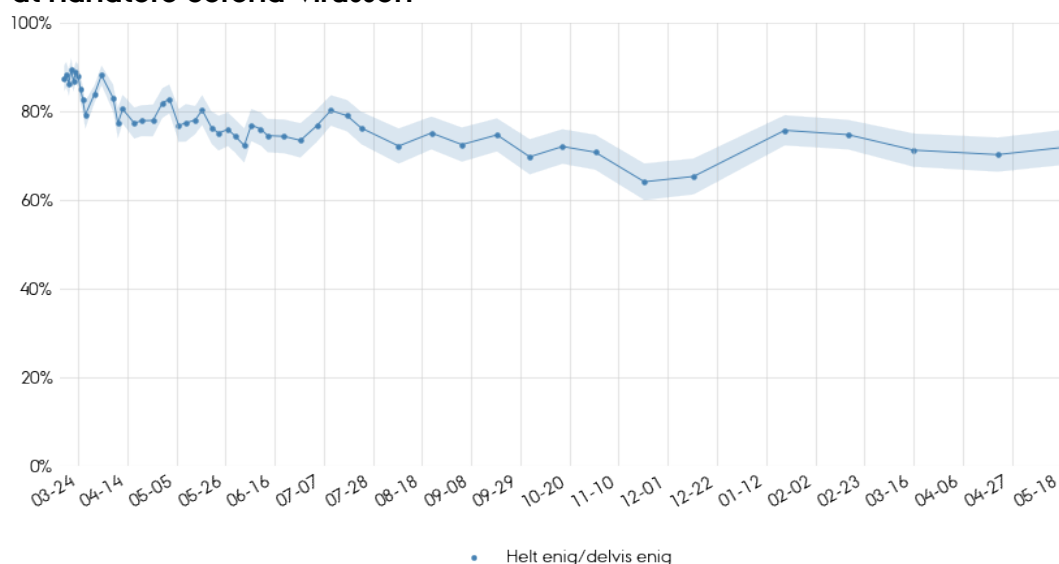
5.1 Udvikling i andelen der støtter op om de respektive tiltag for at stoppe smittespredningen

Note: N = 5.911 (Epinion). Figuren viser andelen, der har svaret "Støtter op" til følgende spørgsmål: "Som du måske ved, så har mange lande indført forskellige tiltag for at stoppe spredningen af COVID-19 epidemien. Vi vil gerne vide om du støtter eller er imod de følgende tiltag i dit land: 1) nedlukning af skoler og universiteter, 2) nedlukning (eller tvungen hjemmearbejde) af alle ikke-essentielle arbejdspladser (eks. supermarkeder og lægehuse), 3) aflysning af offentlige begivenheder, 4) aflysning af private arrangementer med over 100 deltagere, 5) nedlukning af offentlig transport, 6) gøre det obligatorisk for folk at blive hjemme (kun at måtte forlade huset med særlige undtagelser), 7) begrænse den interne rejseaktivitet mellem byer/regioner, 8) gøre det obligatorisk for folk at bære mundbind på offentlige steder, 9) forbyde indrejse for udlændinge fra specifikke regioner".

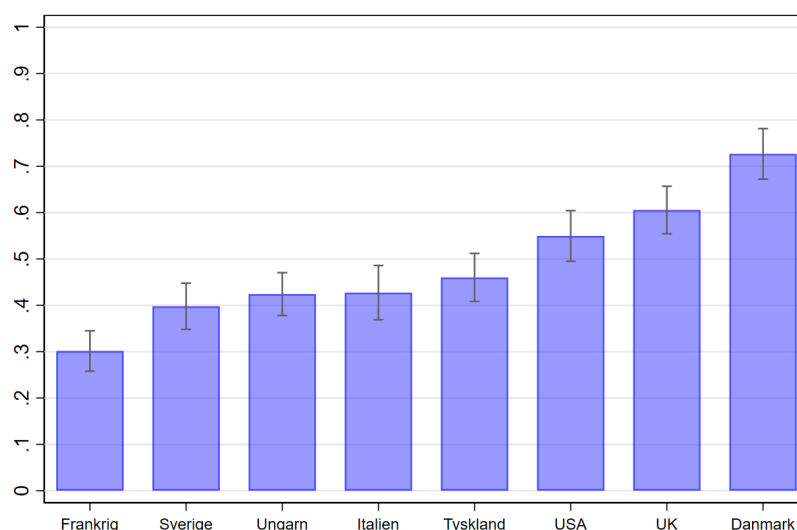
6 Opbakningen til regeringens håndtering af corona-virussen har været stabil de seneste måneder. Ca. 70 % er helt enige eller delvist enige i, at regeringen har ført den nødvendige politik. Når der sammenlignes på tværs af landene, fremgår det, at Danmark fortsat er det land i undersøgelsen, hvor der er klart størst opbakning til regeringens håndtering.

6.1 Udvikling i andelen, der mener, at regeringen har ført den nødvendige politik for at håndtere corona-virussen

Note: N = 28.551. Det skraverede område indikerer 95% konfidensintervaller. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvis enig" til følgende spørgsmål: "Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Regeringen har ført den nødvendige politik for at håndtere corona-virussen."

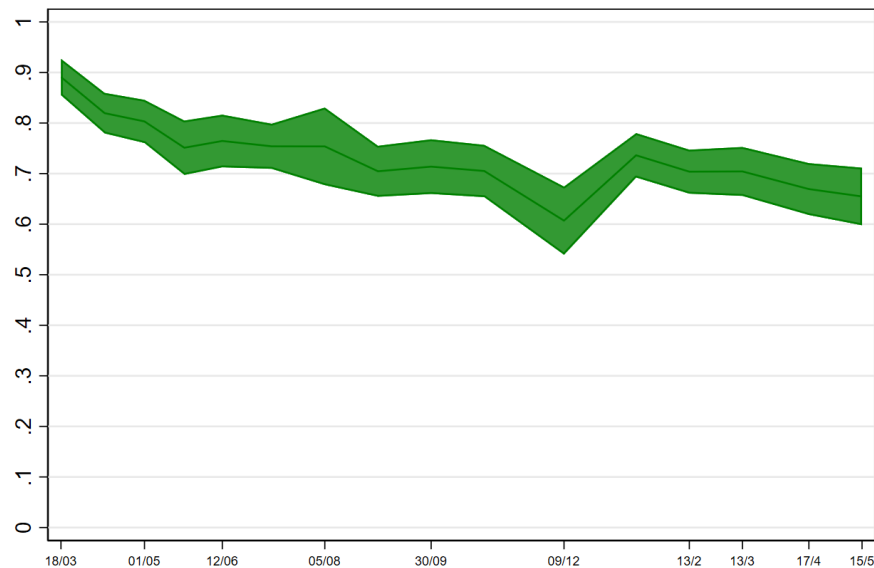
6.2 Andel der mener at regeringen fører den nødvendige politik opdelt på lande

Note: N = 3.993. Figuren viser andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvis enig" til følgende spørgsmål: "Regeringen har ført den nødvendige politik for at håndtere corona-virussen" opdelt på lande. De lodrette linjer på søjlerne indikerer 95% konfidensintervaller. Figuren er baseret på data for perioden 12/5-19/5.

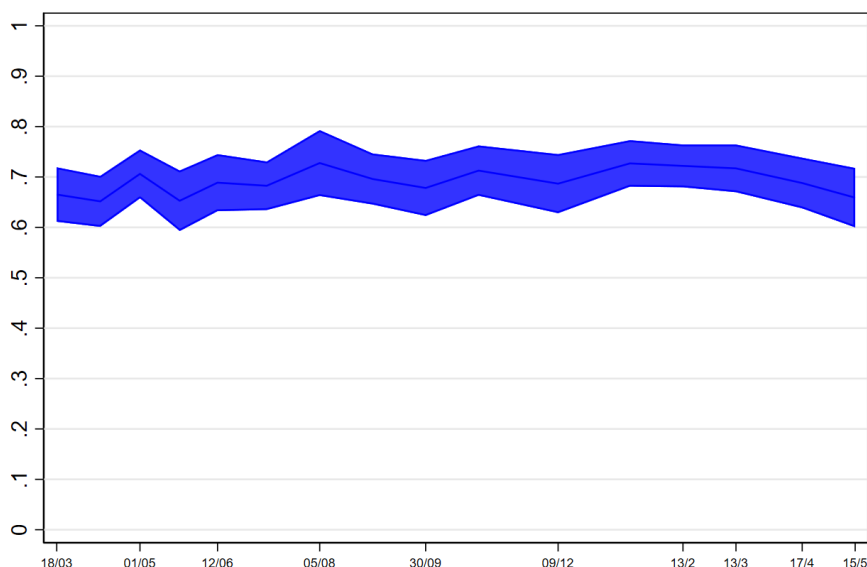
7 Tilliden til regeringen er fortsat faldende. Ved seneste måling angiver 65 procent, at de har tillid til regeringen. Under hele pandemien har danskernes sociale tillid været på et stabilt højt niveau. Dette indikerer, at det under en pandemi er relationen mellem borgere og systemet der er på spil - og ikke relationen borgere imellem.

7.1 Udvikling i andelen der har tillid til regeringen

Note: N = 28.540. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret 6-10 på en skala fra 0-10 til følgende spørgsmål: "På en skala fra 0-10, hvor stor tillid har du personligt til regeringen?". Det skraverede område indikerer 95% konfidensintervaller.

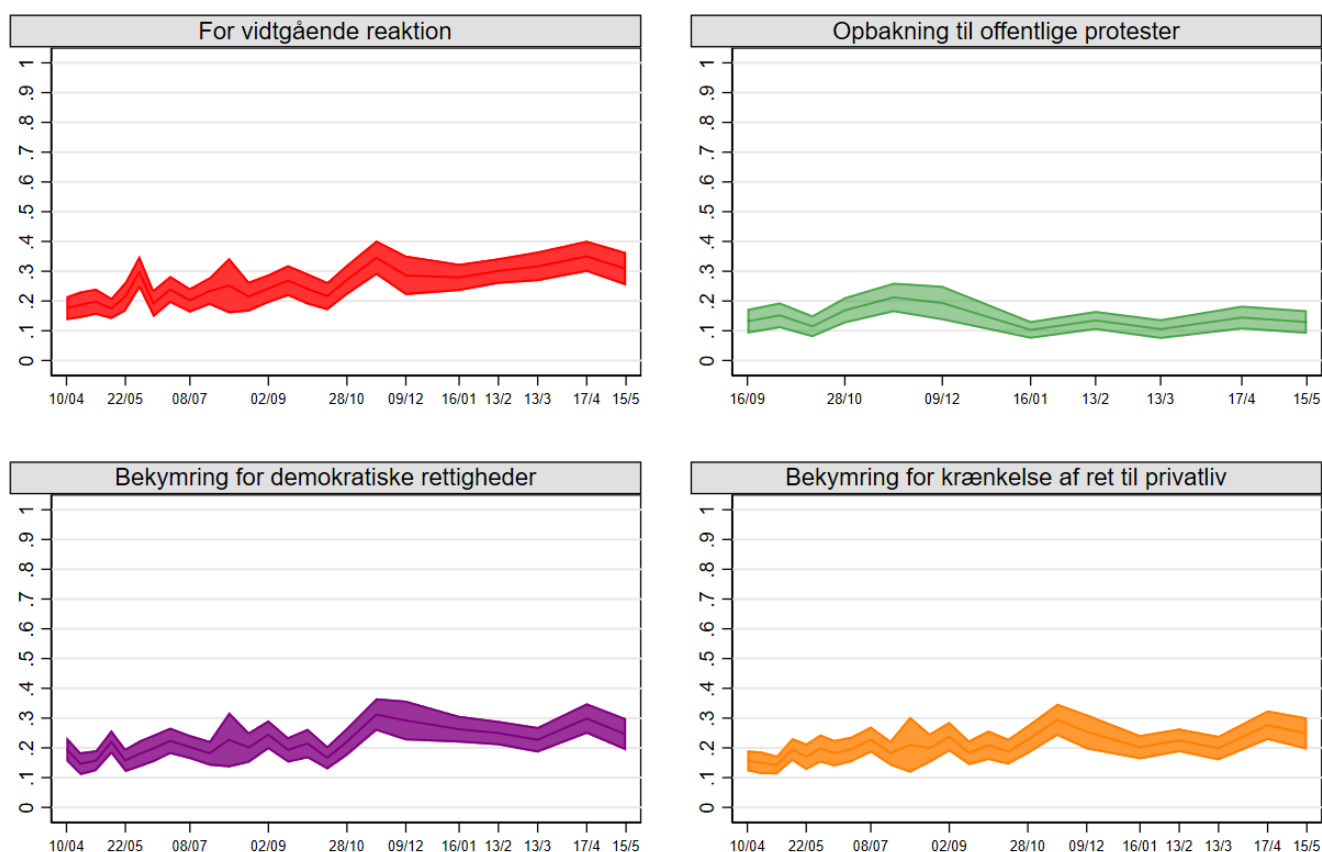
7.2 Udvikling i social tillid

Note: N = 28.540. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret 6-10 på en skala fra 0 "Man kan ikke være for forsigtig..." til 10 "De fleste mennesker er til at stole på" til følgende spørgsmål: "Mener du at de fleste mennesker i det store og hele er til at stole på, eller kan man ikke være for forsigtig, når man har med andre mennesker at gøre?". Det skraverede område indikerer 95% konfidensintervaller.

8 Ved forrige måling observerede vi begyndende stigninger i (I) andelen der synes, at regeringens reaktion har været for vidtgående, (II) andelen der er bekymrede for deres demokratiske rettigheder, og (III) andelen der er bekymrede for, at regeringen krænker deres ret til privatliv. Disse udviklinger er imidlertid vendt den seneste måned, idet der observeres svage fald på alle disse parametre. Der er dog fortsat en vis skepsis, idet 30 procent angiver, at regeringens reaktion har været for vidtgående. Denne skepsis kommer dog ikke til udtryk ved decideret opbakning til protester, idet kun omkring 10 procent svarer, at de støtter op om offentlige protester mod regeringens politik.

8.1 Udvikling i (I) andelen der synes at regeringens reaktion har været for vidtgående, (II) andelen der støtter offentlige protester, (III) andelen der er bekymrede for deres demokratiske rettigheder, og (IV) andelen der er bekymrede for at regeringen krænker deres ret til privatliv

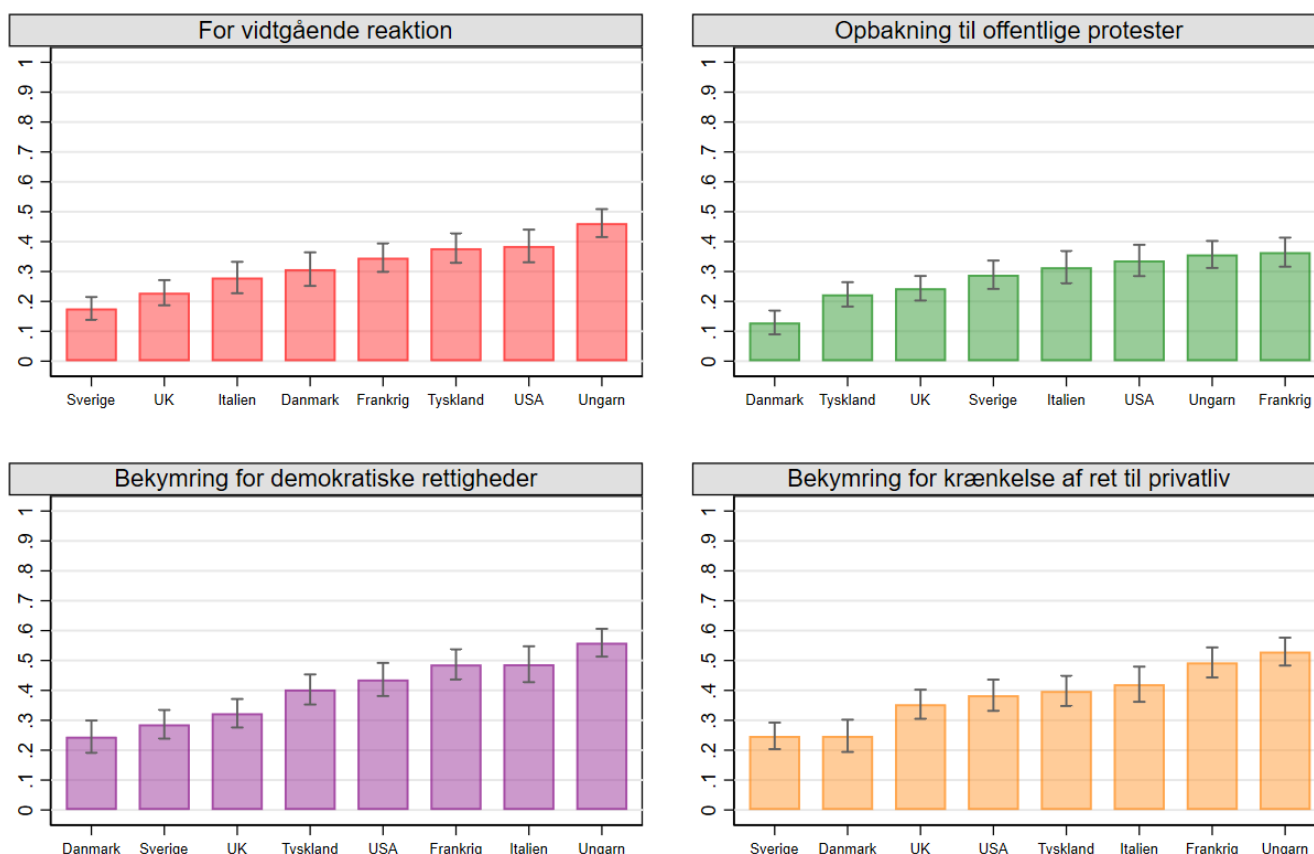

Note: N = 19.525 (N = 5.681 for opbakning til protester) (Epinion). Figuren viser udviklingen i andelen der har svaret "Helt enig" eller "Delvist enig" til følgende spørgsmål: (1) Regeringens reaktion på corona-virussen har været for vidtgående, (2) Jeg støtter op om de offentlige protester mod regeringens politikker under COVID-19 pandemien, (3) Jeg er bekymret for mine demokratiske rettigheder under de nuværende omstændigheder, og (4) Jeg er bekymret for at regeringen krænker min ret til privatliv under de nuværende omstændigheder. De skraverede områder indikerer 95% konfidensintervaller.

9 Danmark er fortsat det land, hvor klart færrest støtter op om offentlige protester, og hvor færrest er bekymrede for deres demokratiske rettigheder. Bekymringen for krænkelse af retten til privatliv er ligeledes på et relativt lavt niveau i Danmark. Danmark er ikke længere blandt de lande, hvor flest mener, at regeringens reaktion har været for vidtgående. Det skyldes dels, at denne andel er faldet med omkring 5 procentpoint i Danmark den seneste måned, og dels at der i en række af de andre lande har været markante stigninger i andelen, der mener, at regeringens reaktion har været for vidtgående.

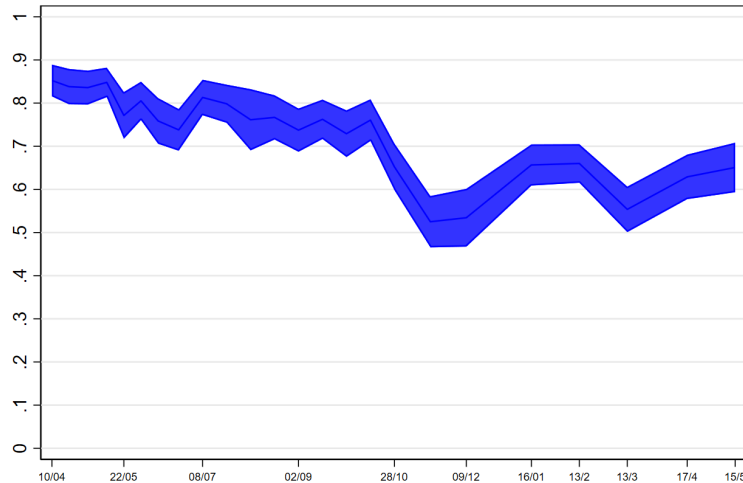
9.1 Andelen der (I) synes at regeringens reaktion har været for vidtgående, (II) der støtter offentlige protester, (III) der er bekymrede for deres demokratiske rettigheder, og (IV) der er bekymrede for at regeringen krænker deres ret til privatliv opdelt på lande

Note: N = 3.908. Figuren viser andelen der har svaret "Helt enig" eller "Delvist enig" til følgende spørgsmål: (1) Regeringens reaktion på corona-virussen har været for vidtgående, (2) Jeg støtter op om de offentlige protester mod regeringens politikker under COVID-19 pandemien, (3) Jeg er bekymret for mine demokratiske rettigheder under de nuværende omstændigheder, og (4) Jeg er bekymret for at regeringen krænker min ret til privatliv under de nuværende omstændigheder opdelt på lande. De lodrette linjer på søjlerne indikerer 95% konfidensintervaller. Figuren er baseret på data for perioden 12/5-19/5.

10 Et direkte mål for den generelle befolknings oplevelse af polarisering er oplevelsen af om “vores land og ledere” har stået sammen i krisen. Fra marts til maj ses der en stigning i denne oplevelse - dog fra et relativt lavt udgangspunkt. Dette tyder på, at borgerne har bemærket, at centrale aftaler omkring genåbningen bakkes op af næsten alle Folketingets partier.

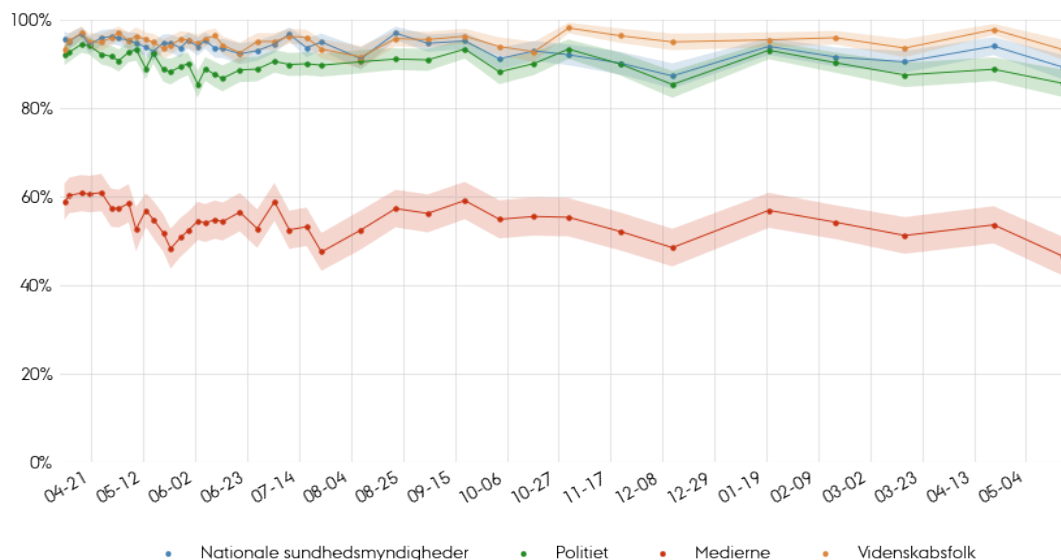
10.1 Udvikling i andelen, der oplever, at vores land og ledere har stået sammen mod corona-virussen

Note: N = 19.880. Det skraverede område indikerer 95% konfidensintervaller. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret “Helt enig” eller “Delvis enig” til følgende spørgsmål: “Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Vores land og vores ledere har stået sammen mod corona-virussen.”

11 Både tilliden til sundhedsmyndighederne, videnskabsfolk, politiet og medierne har været faldende siden seneste måling.

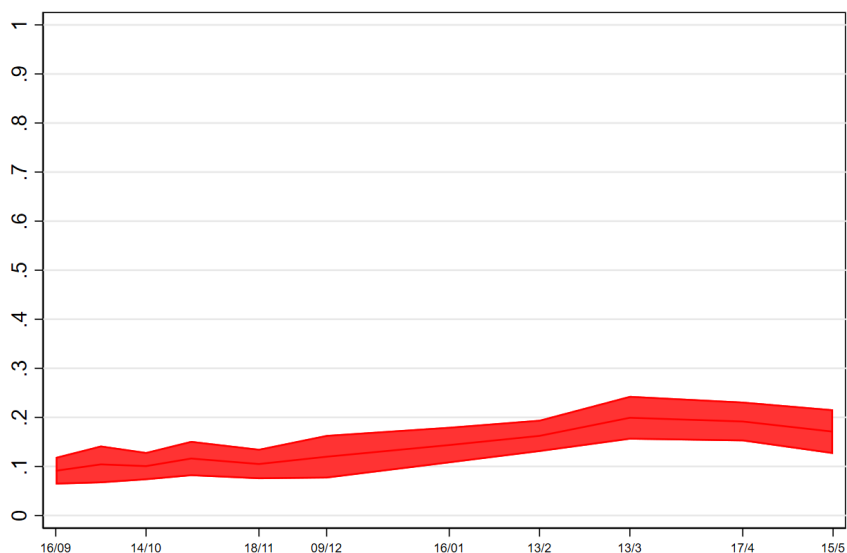
11.1 Udvikling i danskernes tillid til autoriteter og organisationer

Note: N = 20.263. Det skraverede område indikerer 95% konfidensintervaller. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret “I nogen grad” eller “I høj grad” til følgende spørgsmål: “Hvor meget stoler du på de følgende institutioner, når det kommer til corona-krisen? 1) De nationale sundhedsmyndigheder, 2) Politiet, 3) Medierne, 4) Videnskabsfolk.”

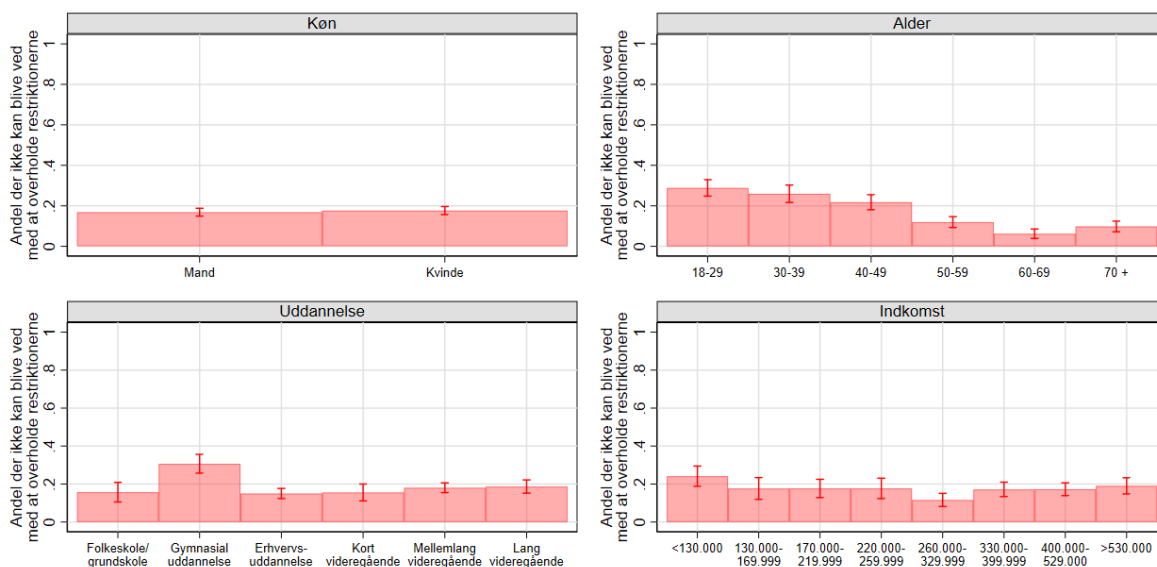
12 Andelen, der ikke kan blive ved med at overholde restriktionerne, har været stabil på 15-20 procent de seneste måneder. Særligt unge angiver, at de ikke kan blive ved med at overholde restriktionerne ret meget længere.

12.1 **Udvikling i andelen der ikke kan blive ved med at overholde restriktionerne ret meget længere**

Note: N = 5.911. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvis enig" til følgende spørgsmål: "Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Jeg tror ikke, at jeg kan blive ved med at overholde restriktionerne mod corona-virus ret meget længere". Det skraverede område indikerer 95% konfidensintervaller.

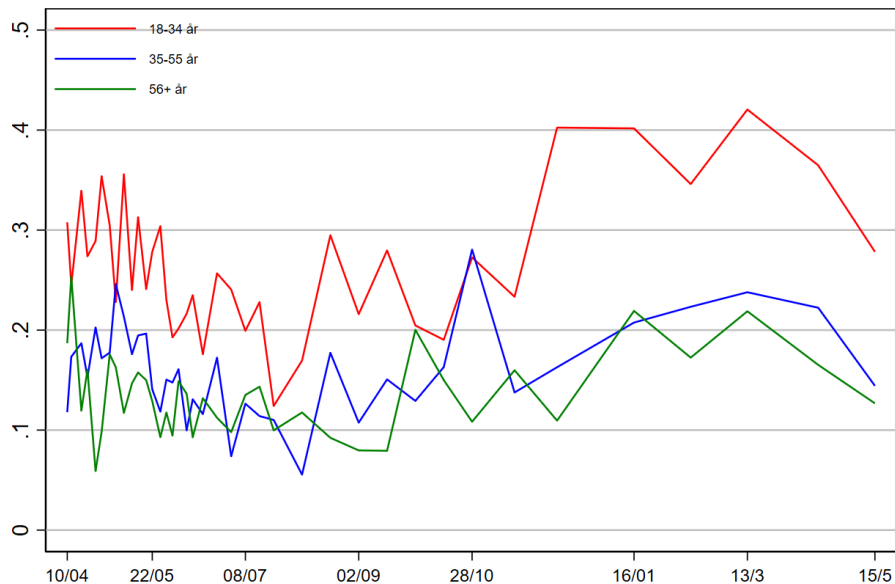
12.2 Andelen der ikke kan blive ved med at overholde restriktionerne opdelt på køn, alder, uddannelse og indkomst

Note: N = 2.828. Figuren viser andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvis enig" til følgende spørgsmål: "Jeg tror ikke, at jeg kan blive ved med at overholde restriktionerne mod corona-virus ret meget længere" opdelt på køn, alder, uddannelse og indkomst. Figuren er baseret på data indsamlet i perioden 13. januar 2021 til 19. maj 2021.

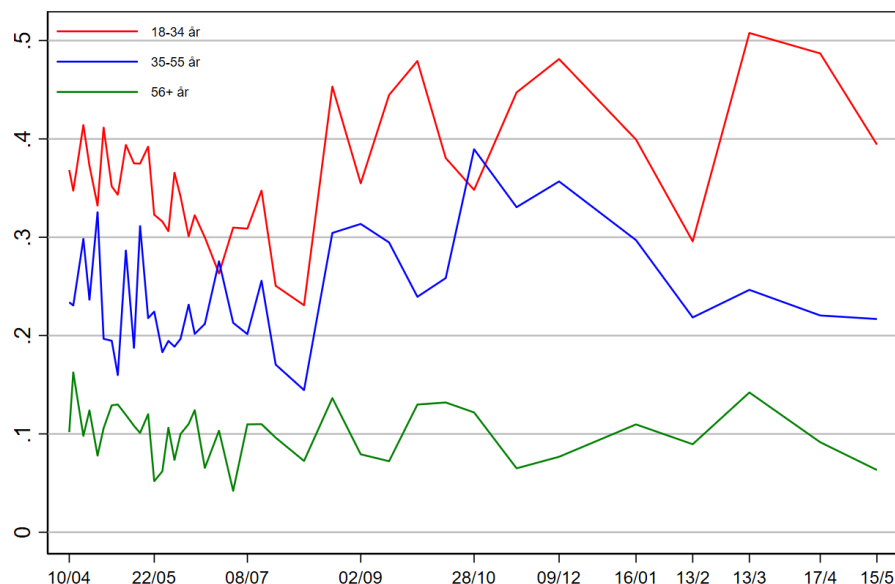
13 Ensomheden har været faldende siden marts, særligt for de unge. Ligeledes observeres et faldende niveau af stress siden seneste måling i april. Dette gælder også særligt for de unge. Dette indikerer at genåbningen har haft en positiv indvirkning på især unges trivsel.

13.1 Udvikling i andelen der føler sig ensom opdelt på alder

Note: N = 20.263. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvis enig" til følgende spørgsmål: "Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Jeg føler mig ensom" opdelt på alder.

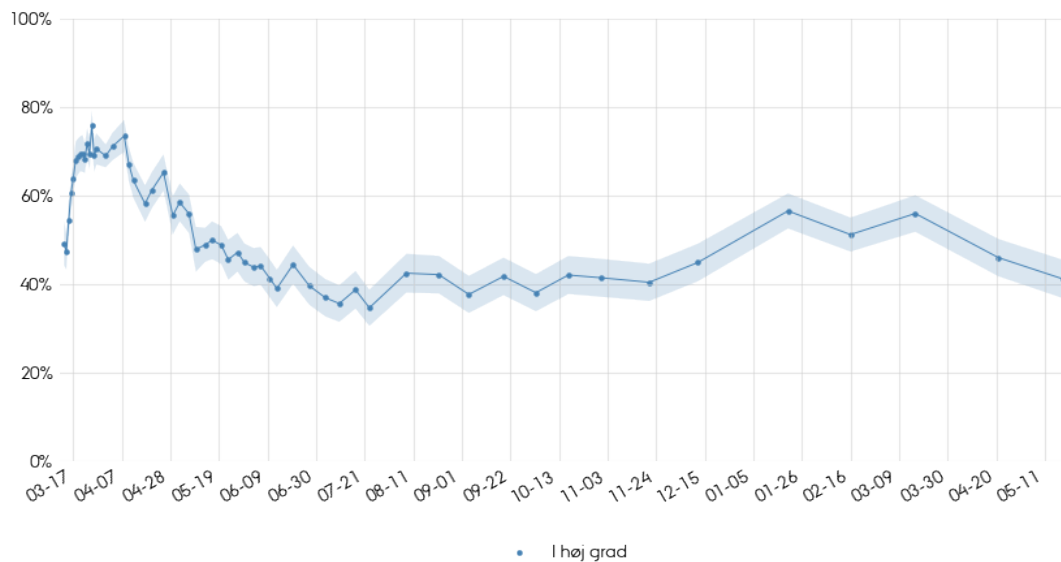
13.2 Udvikling i andelen der føler sig stresset opdelt på alder

Note: N = 20.263. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvis enig" til følgende spørgsmål: "Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Jeg føler mig stresset" opdelt på alder.

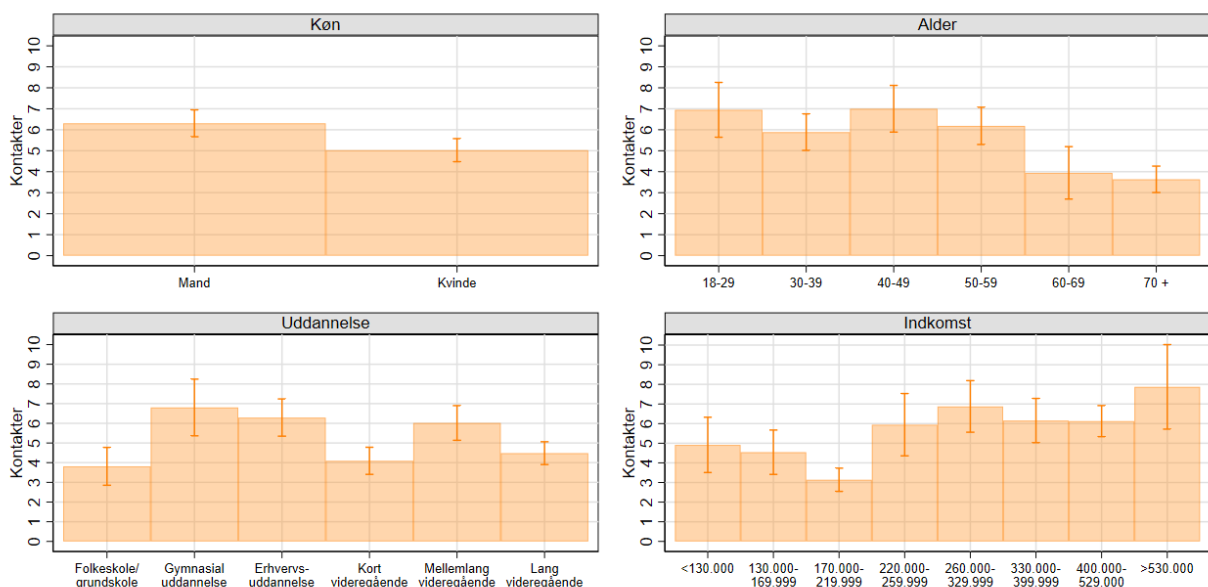
14 40 procent angiver, at de i høj grad har ændret adfærd. Dette er et fald på 15 procentpoint siden marts og afspejler, at den gradvise genåbning skaber en mere normal tilværelse.

14.1 Andel af befolkningen, der oplever høj grad af ændret adfærd

Note: N = 31.635. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "I høj grad" til følgende spørgsmål: "I hvilken grad føler du, at den nuværende situation med corona-virussen har fået dig til at ændre adfærd for at undgå at sprede smitte?". Det skraverede område indikerer 95% konfidensintervaller.

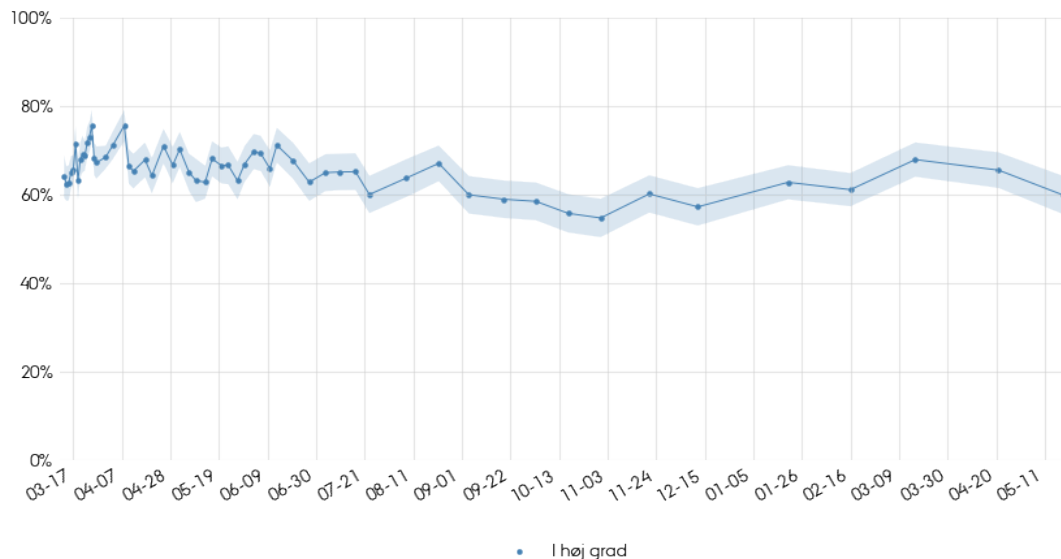
14.2 Kontakt opdelt på køn, alder, uddannelse og indkomst

Note: N = 2.822. Figuren viser antallet af kontakter opdelt på køn, alder, uddannelse og indkomst. Kontakter forstås her som personer, man har været tættere på end 2 meter i mindst 2 minutter. Figuren er baseret på data indsamlet i perioden 13. januar 2021 til 19. maj 2021.

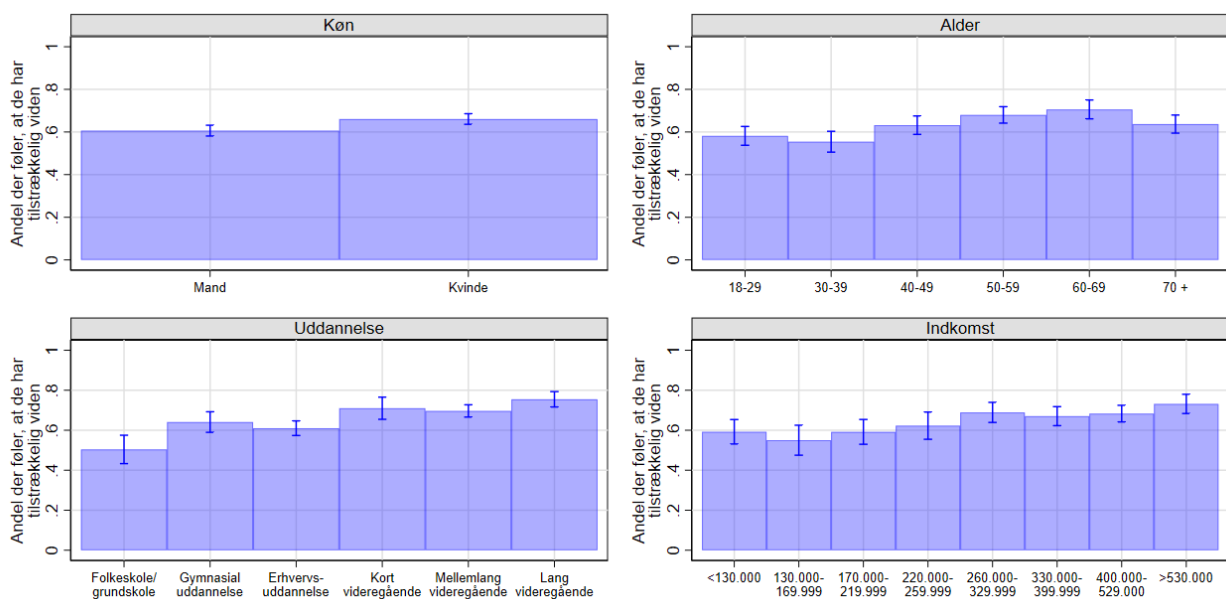
15 Andelen af borgere der føler, at de har den fornødne viden om, hvordan de skal forholde sig til corona-virussen har været svagt faldende de seneste måneder. Et højt niveau af viden er vigtigt, da denne faktor i høj grad påvirker både opbakningen til den førte politik og smitteforebyggelse.

15.1 Andel af befolkningen, der i høj grad føler, at de har tilstrækkelig viden om, hvordan de som borgere skal forholde sig til corona-virussen

Note: N = 31.676. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "I høj grad" til følgende spørgsmål: "I hvilken grad føler du, at du har tilstrækkelig viden om, hvordan du som borger bør forholde dig til corona-virussen?". Det skraverede område indikerer 95% konfidensintervaller.

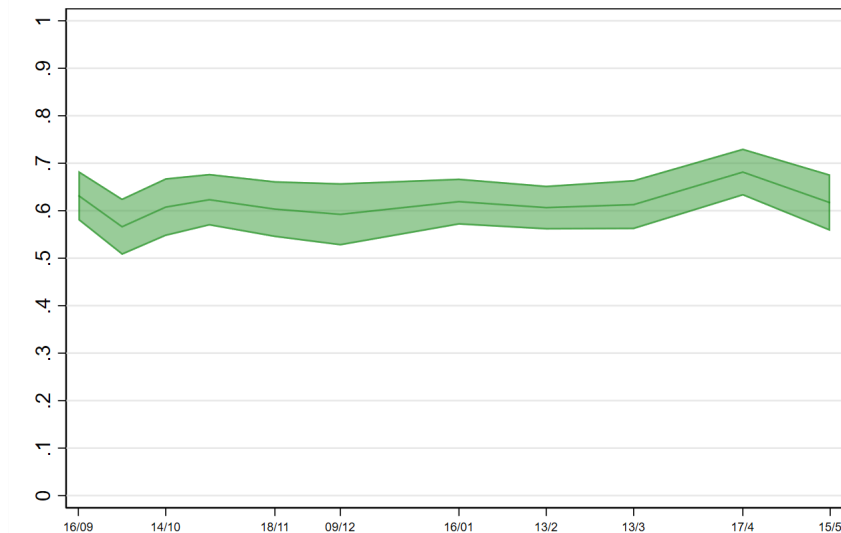
15.2 Viden opdelt på køn, alder, uddannelse og indkomst

Note: N = 2.828. Figuren viser andelen, der har svaret "I høj grad" til følgende spørgsmål: "I hvilken grad føler du, at du har tilstrækkelig viden om, hvordan du som borger bør forholde dig til corona-virussen?" opdelt på køn, alder, uddannelse og indkomst. Figuren er baseret på data indsamlet i perioden 13. januar 2021 til 19. maj 2021.

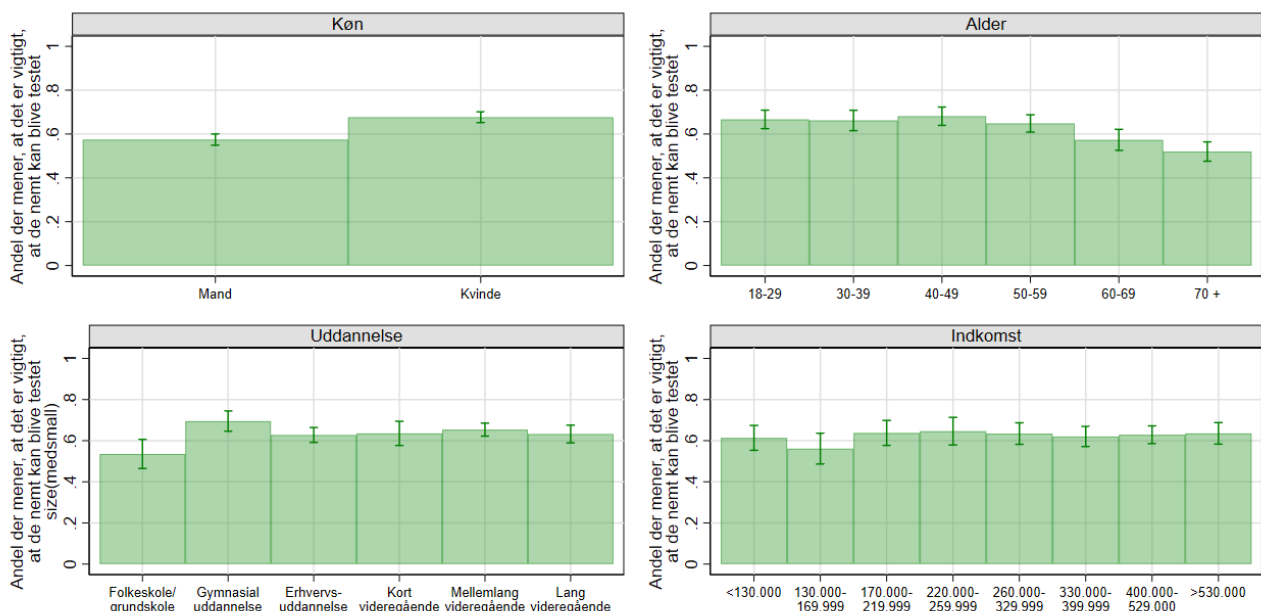
16 Test udgør en vigtig brik i den danske corona-strategi. Brugen af test støttes også af befolkningen. Et flertal oplever således, at det er vigtigt for dem, at det er nemt at blive testet.

16.1 Udvikling i andelen der mener, at det er vigtigt for dem, at de nemt kan blive testet

Note: N = 5.911. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvis enig" til følgende spørgsmål: "Det er vigtigt for mig, at jeg let kan blive testet for, om jeg er smittet med corona-virus for, at jeg kan håndtere alle de usikkerheder, der er skabt i den nuværende situation med corona-virus". Det skraverede område indikerer 95% konfidensintervaller.

16.2 Andelen der mener, at det er vigtigt, at de nemt kan blive testet opdelt på køn, alder, uddannelse og indkomst

Note: N = 2.828. Figuren viser andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvis enig" til følgende spørgsmål: "Det er vigtigt for mig, at jeg let kan blive testet for, om jeg er smittet med corona-virus for, at jeg kan håndtere alle de usikkerheder, der er skabt i den nuværende situation med corona-virus" opdelt på køn, alder, uddannelse og indkomst. Figuren er baseret på data indsamlet i perioden 13. januar 2021 til 19. maj 2021.

- 17 Data fra Twitter indikerer, at debatten omkring coronapas i høj grad har en meget praktisk karakter. Konkret er der klynger med ordene “14 dage”, “12 uger” og “72 timer”, som refererer til tidsperspektiver for tre typer af coronapas-status; henholdsvis vaccinerede, tidligere smittede og testede. Vi ser også indikationer på, hvad folk har tænkt sig at bruge deres coronapas til, da ord som “frisør” og “restaurant” også optræder hyppigt. Ordparret “give mening” tyder på, at Twitter-brugerne diskuterer om coronapasset er formålstjenstligt. Dette kan både være positivt eller negativt (giver ingen mening), da “ingen” og “ikke” er sorteret fra i analysen³.

17.1 Netværksanalyse af ordpar i tweets om coronapas

Note: Figuren illustrerer de par af sammenhængende ord som optræder hyppigst i tweets indeholdende “coronapas”. Ordpar, der er placeret tættere på hinanden, optræder oftere sammen end ordpar, der er placeret længere fra hinanden. Meget anvendte ord såsom “og”, “ikke/ingen”, “en/et”, “den/det” er sorteret fra inden analysen. Figuren giver således en ide om de centrale emner i debatten om coronapas på Twitter.

³Bemærk at ordet “ikke” er sorteret fra. At ordene “giver mening” optræder hyppigt, betyder således ikke, at det udelukkende bruges i en kontekst, hvor det opfattes som positivt, men snarere at det diskuteres hvorvidt reglerne om coronapas er meningsfulde.

17.2 Etnografisk dataindsamling om unges oplevelser af brugen af coronapas

De kvalitative materiale om unges erfaring med coronapas indikerer at (1) coronapasset skaber en oplevelse af sikkerhed i forbindelse med socialt samvær, (2) og anses som et godt værktøj til en sikker genopåbning.

- 1) "Coronapas, jeg synes, at det er fint. Så er man jo på den sikre side. Så ved man, at alle der sidder sammen omkring en, de er negative, fordi ellers måtte de ikke komme ind. Så jeg kan egentligt godt lide trygheden i det."
- 2) "Jeg har ikke mødt nogle udfordringer med det. Og jeg vil langt hellere bruge to minutter ekstra, eller hvad man nu engang skal bruge på at få mobilen frem fra lommen. Jeg vil langt hellere have, at vi kan have et så åbent samfund som muligt. Altså se på vores nabolande for den sags skyld, de er langt mere nedlukkede end vi er. Altså det er jo kun England, der er mere åbent end vi er. Men det er jo også kun fordi, at de har rullet vaccinerne ud. Vi er heldige, at vi er så åbne, og jeg tror, at det er fordi, at vi har det her system."

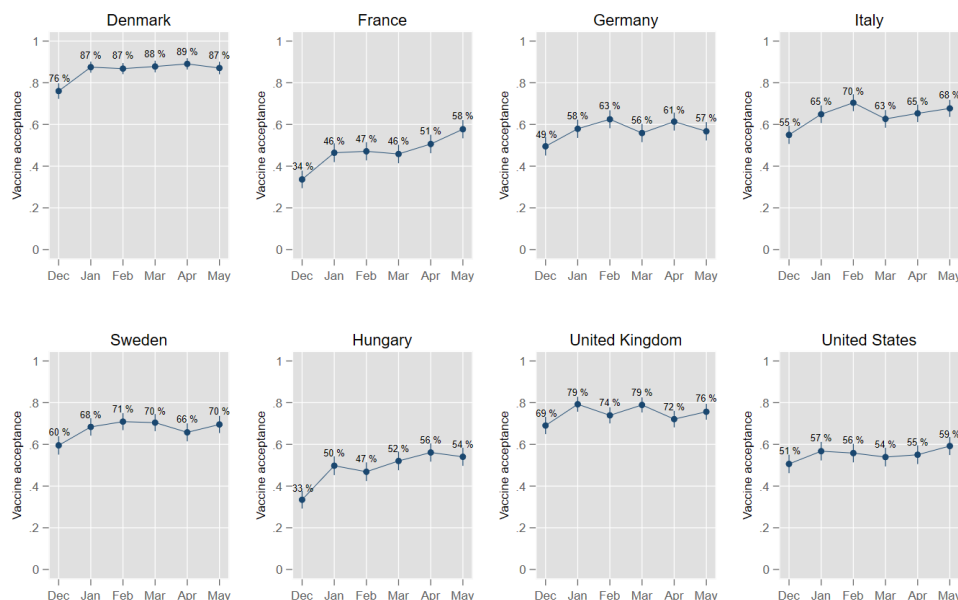
17.3 Etnografisk dataindsamling om holdninger til coronapas med stikprøvekontrol

De kvalitative data om danskernes holdninger til at indføre stikprøver i forbindelse med coronapas indikerer, at (1) danskerne er tilhængere af stikprøvemodellen i forhold til at undgå at skulle fremvise sundhedsdata, men samtidig også at (2) danskerne udtrykker bekymring for at stikprøvemodellen vil medføre at flere undlader at lade sig teste, at (3) danskerne er usikre på, hvem der skal tjekke coronapas, og hvad deres rolle bliver, samt (4) at oplevelsen af sikkerhed ved coronapas minimeres, hvis der kun foretages stikprøvekontrol.

- 1) "Jeg synes, jeg er meget for, at det skal vises på forlangende, eller hvad man skal sige. Jeg bryder mig egentlig ikke om, at frisøren og restauratøren og sådan noget skal se noget med mine sundhedsdata og CPR-nummer og sådan nogle ting på. Men bliver man spurgt om det, så synes jeg, det er okay, at man skal vise det."
- 2) "Jeg tænker lidt, at hvis man går over til kun at tage stikprøver, så vil der være rigtig mange, der ikke lader sig teste. Der er jo allerede folk i dag, der tager chancen. Og jeg tror også, at i dag er der nogle, der sådan virkelig bliver vrede, når de skal vise deres coronapas. Og jeg kunne godt forestille mig lidt, hvis det sådan kun bliver tilfældige, at så vil der være flere, der vil sige, hvorfor så du ikke på ham før? Hvorfor er det lige mig, du tager ud? Jeg tror, det kan give dem større problemer, dem, der skal tjekke vores coronapas."
- 3) "Jeg har ikke selv prøvet at vise det, for jeg har ikke været ude for noget sted, hvor jeg skulle vise det, så det er ikke så meget det. Men det er også sådan, hvem skal så tjekke det? Altså hvem skal være politiet, der tjekker kørekortet, eller hvad man skal sige? Er det restauratøren? Eller er det en offentlig myndighed? Det er der jo sådan heller ikke helt fremme endnu."
- 4) "Det der 'corona-kørekort', det ved jeg ikke helt, om jeg synes er en megagod idé, fordi at så er man jo igen ikke sikker på, at alle er negative, og hvis det kun lige er en gang i mellem, man bliver tjekket i en stikprøve, så mister det sådan lidt det der med, at man havde den der sikkerhed i, at alle skulle vise en negativ test, synes jeg."

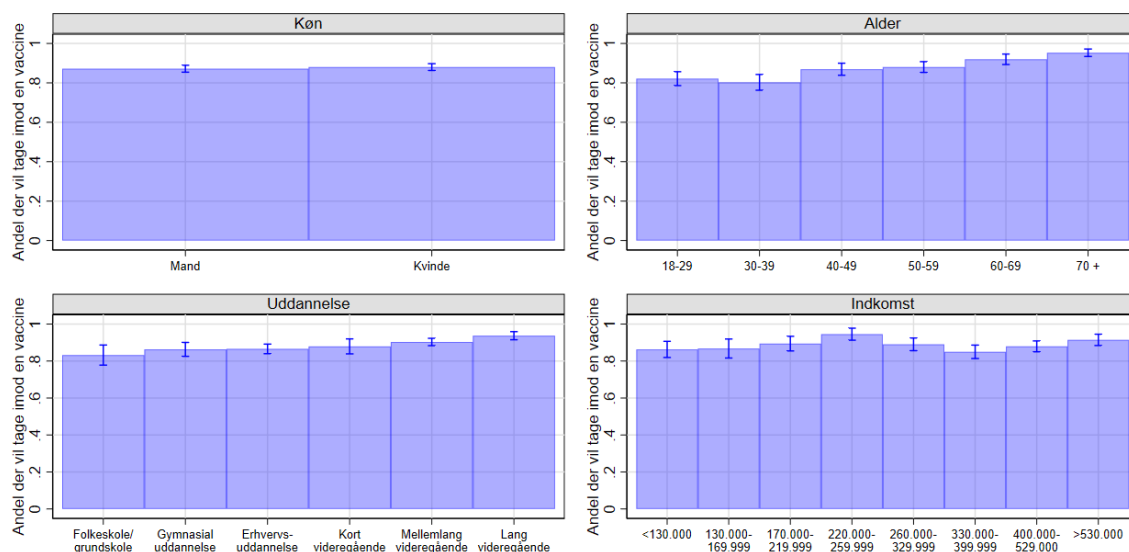
18 På tværs af lande er vaccinationsvilligheden overordnet set uændret - og i nogle lande stigende - fra marts til maj på trods af undersøgelserne af bivirkninger ved både AstraZeneca- og Johnson & Johnson-vaccinerne.

18.1 Udviklingen i vaccinationsvillighed på tværs af lande

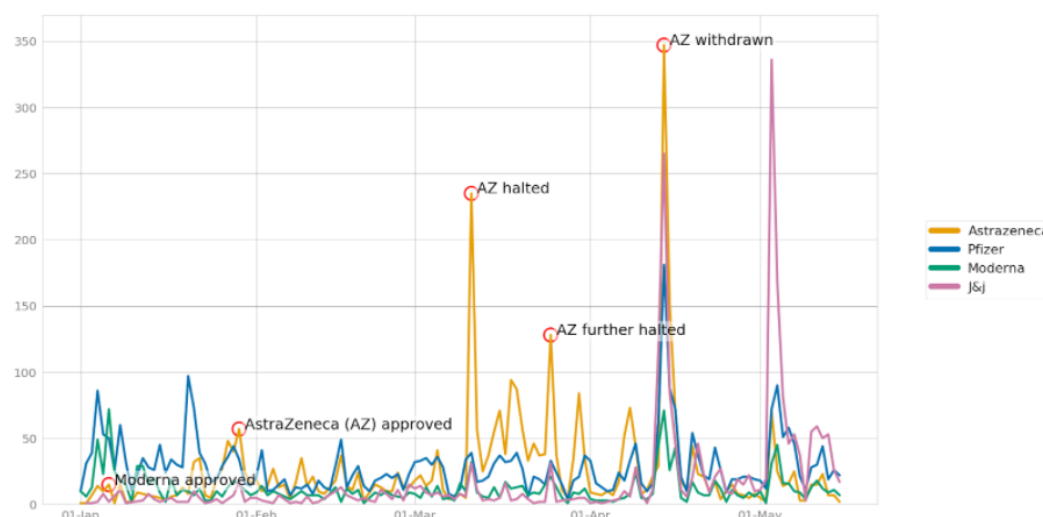
Note: N = 23.737 (ca. 500 respondenter pr. datarunde i hvert land). Punkterne angiver de nationale andele (og linjerne de dertilhørende 95% konfidensintervaller) som svarede "Helt enig" eller "Delvist enig" til følgende spørgsmål: Jeg vil følge sundhedsmyndighedernes råd, hvis de anbefaler folk som mig at få en godkendt vaccine mod corona-virus".

18.2 Andelen der vil tage imod en vaccine opdelt på køn, alder, uddannelse og indkomst

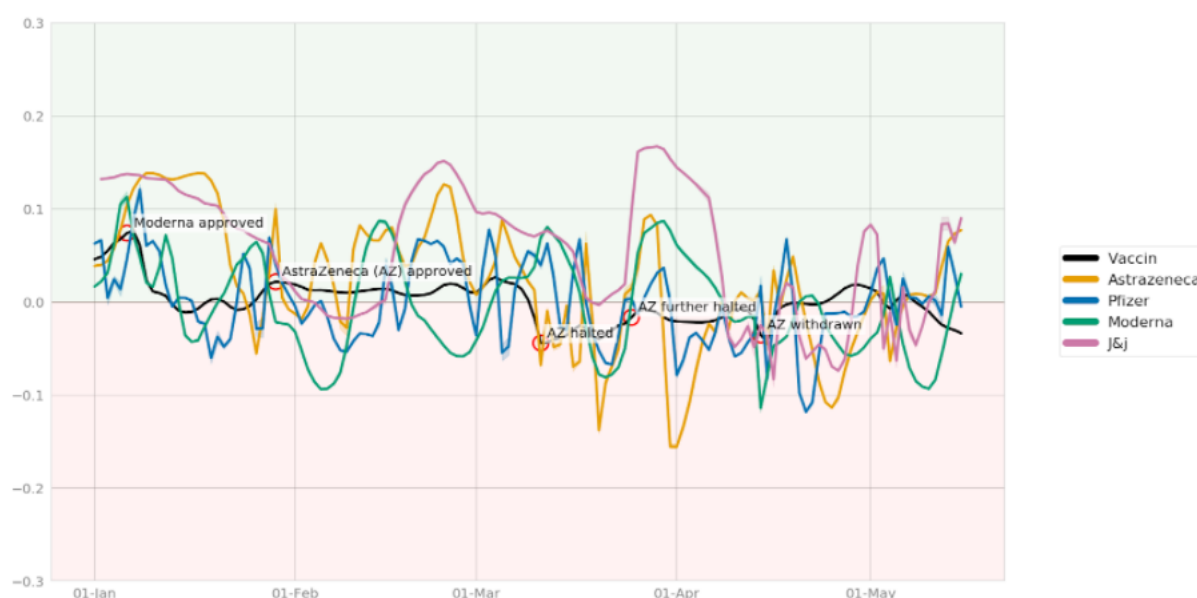
Note: N = 2.755. Figuren viser andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvist enig" til følgende spørgsmål: "Jeg vil følge sundhedsmyndighedernes råd, hvis de anbefaler folk som mig at få en godkendt vaccine mod corona-virus" opdelt på køn, alder, uddannelse og indkomst. Figuren er baseret på data indsamlet i perioden 13. januar 2021 til 19. maj 2021.

- 19 Særligt AstraZeneca- og Johnson & Johnson-vaccinerne er blevet omtalt, og denne omtale er sammenfaldende med udmeldinger om henholdsvis at pausere og stoppe brugen af vaccinerne. Særligt udmeldingen om at fortsætte pausen i brugen af AstraZeneca førte til et stort negativt udsving i stemningen i tweets omhandlende AstraZeneca - men også et stort positivt udsving i stemningen i tweets omhandlende Johnson & Johnson-vaccinen.**
- 19.1** Udvikling i antallet af tweets indeholdende de respektive vacciner

Note: Figuren illustrerer udviklingen i antallet af danske tweets, der nævner ordene "AstraZeneca", "Pfizer", "Moderna" og "J&J" i perioden 1. januar til 15. maj 2021.

19.2 Sentimentanalyse af tweets om de respektive vacciner

Note: Figuren illustrerer udviklingen i stemningen i tweets indeholdende ordene "vac-cin*", "AstraZeneca", "Pfizer", "Moderna" og "J&J" i perioden 1. januar til 15. maj 2021. >0 = positiv, 0 = neutral og <0 = negativ.

- 20 Yderligere analyser viser, at debatter om Pfizer-vaccinen primært indeholder ord af mere praktisk karakter såsom “levering”, “dosis”, “1. og 2. stik” etc. I kontrast til dette indeholder debatter om AstraZeneca- og Johnson & Johnson-vaccinerne i højere grad ord som “sikkerhed”, “risici” og “blodpropper”.

20.1 Netværksanalyse af ordpar i tweets om de respektive vacciner

Note: Figuren illustrerer de par af sammenhængende ord, som optræder hyppigst i tweets indeholdende ordene "vaccin*", "Pfizer", "AstraZeneca" og "Johnson & Johnson"⁴. Ordpar, der er placeret tættere på hinanden, optræder oftere sammen end ordpar, der er placeret længere fra hinanden. Meget anvendte ord såsom "og", "ikke/ingen", "en/et", "den/det" er sorteret fra inden analysen. Figuren giver således en ide om de centrale emner i debatten om vacciner på twitter.

⁴Søgningen relateret til Johnson & Johnson-vaccinen inkluderer følgende: "j&j", "johnson&johnson", "johnson & Johnson" samt "janssen".

20.2 Etnografisk dataindsamling om holdninger til den frivillige vaccineordning

De kvalitative data om holdninger til muligheden for frivilligt at blive vaccineret med AstraZeneca- eller Johnson & Johnson-vaccinerne indikerer, at (1) der er splittelse omkring, hvorvidt AstraZeneca- og Johnson & Johnson-vaccinerne bør tilbydes gennem en frivillig ordning, (2) at bekymringer relateret hertil særligt omhandler at man kan føle sig presset til at tage imod en af vaccinerne, samt (3) vigtigheden af at valget træffes sammen med en læge.

- 1)
  - "Jeg mener jo helt klart, at det bør være et frit valg. Og jeg er derfor også glad for, at de nu er nået hertil. At det er et frit valg, at man sammen med sin læge tager den vurdering."
  - "Det er jo ligesom et lotteri. Jeg synes, det er lidt et lotteri, ikke? Altså. Så siger folk ja, fordi de er bange, og de står langt nede på ventelisten. Og vi aner jo ikke, hvordan at det er udslagsgivende for dem, der får doser af den vaccine, som bliver kasseret, som vi andre ikke får, ikke? Det er jo det her igen, der er jo en årsag til, at de har stoppet med at bruge den vaccine et eller andet sted, som de så lige pludselig frigiver og siger, at hvis du er frivillig, så må du godt tage den. Det hænger ikke sammen. Altså i min terminologi hænger det ikke sammen. Hvis man siger nej til den vaccine, som regeringen har gjort, så er det fordi, den ikke skal bruges, og så skal den heller ikke gives frivilligt ud."
  - "Hvis man vurderer, at den ikke er sikker at give, så kan jeg ikke forstå, hvorfor man så siger, at nogle godt må sige ja til den. Altså enten er den sikker, eller også er den ikke sikker. Altså det er sådan, enten er den godkendt eller ikke godkendt, kan man sige, ikke? Man kan ikke bare stå mellem to stole, synes jeg."
- 2) "Unge mennesker kan være lidt mere letpåvirkelige og jeg tror også, at de lettere kan blive presset ud i en situation, hvor de føler sig tvunget til at skulle tage den (AstraZeneca eller Johnson & Johnson). Enten af familie eller af en arbejdsgiver, eller bare af omgivelserne. Der kunne jeg godt forestille mig, at der er nogle, der ville føle sig tvunget til det. Men altså, ja. Der vil altid være en fordel og en ulempe."
- 3) "Der skal en praktiserende læge med ind over. Altså, så kan jeg så sige 'ja, jeg er klar til at tage en risiko'. Men så må jeg jo så tage den sammen med en faglig person, som ved noget om det og så kigger på mig og så siger 'jamen, ud fra de her forhold der vil jeg ikke anbefale, at du får den'. Så må det jo så være hans sidste ord, der må afgøre det, hvis det er, han kan se, at jeg bliver for udsat. Der stoler jeg på, at vi har en flok læger, som rent faktisk godt kan finde ud af deres arbejde og godt kan finde ud af at være saglige."